
Jet en Jan krant

eerste editie, juni 2011, no. 1

Van onze hoofdredactie:

Het project Jet en Jan in 1910 is van start gegaan in het Land van Cuijk en de Kop van Noord-Limburg. Met deze Jet en Jan krant willen we u op de hoogte houden van de laatste ontwikkelingen.

Ruim 20 scholen hebben ingeschreven op dit project, zie pagina 3. Zo'n 13 vrijwilligers met veel kennis van de heemkunde en historie van de regio hebben 't verhaal

Gebruiksvoorwerpen, ca. 1910

Luiers wassen

van Jet en Jan aangepast aan de situatie van de dorpen in de regio, zie ook pagina 3. Zonder hun hulp kon dit project niet van de grond komen. Heel veel dank daarvoor! In september 2011 kan worden gestart met het project. De scholen bepalen zelf wanneer ze met Jet en Jan werken. Marktplaats Cultuur aan de Maas verzorgt de spullen voor het activiteitscircuit. Ook de informatie voorziening verzorgen zij. Zodat alle

deelnemers betrokken blijven bij de ontwikkelingen van Jet en Jan. Onze oproep om spullen te doneren voor het activiteitencircuit heeft veel reacties opgebracht. Namens Jet en Jan, bedankt!

Hondenwagen in Boxmeer

Spijbelden Jet en Jan wel eens?

Schoolverzuim, ook wel spijbelen of schooltje wachten, plenken of stiften genoemd, kwam in 1910 in onze regio vaak voor.

Hierover is veel te vinden in de archieven van de diverse gemeenten. In een bijzonder interessant onderzoek van Noor Heutink wordt het schoolverzuim en de maatregelen om dit tegen te gaan beschreven.

In het begin van de 20^e eeuw was het niet zo vanzelfsprekend om kinderen onderwijs te laten volgen. De Leerplichtwet van 1900 moest hierin verbetering brengen.

De wet moest het schoolverzuim, dat in grote mate plaats vond, terugdringen.

Ouders, of verzorgers, werden verplicht hun kinderen van zeven tot dertien jaar onderwijs te laten volgen. Dit kon door kinderen naar school te sturen, maar ook door hen huisonderwijs te laten volgen. Vrijgesteld werden ondermeer die kinderen verder dan 4 km. van de school woonden en kinderen waarvan de ouders bezwaar hadden tegen de school.

Er waren ook mogelijkheden om vergunningen aan te vragen om vrijstellingen te krijgen, om godsdienstige redenen, denk aan misdienaars, maar ook om op het land of de boerderij mee te helpen. Voor het verlenen van die laatste vergunning was de gemeente bevoegd.

In de verslagen lezen we allerlei redenen waarom de kinderen thuis bleven. De school ligt te ver weg, de kinderen hadden geen goed schoeisel of warme kleding. Bedenk dat de kinderen vaak ruim 3 kilometer op klompjes moesten lopen om op school te komen. In de winter moesten ze in het donker vertrekken en kwamen ze ook weer in het donker thuis.

Sommige ouders konden geen vergunning aanvragen omdat ze niet konden lezen of schrijven, of geen pen en papier hadden.

Er was geen verschil in verzuim tussen jongens en meisjes, ook niet in de reden waarom ze

werden thuis gehouden.
Jongens en meisjes hielpen mee
in het huishouden als ze nog
klein waren, als ze groter en
sterker waren hielpen ze mee
op het land.

Dus ja, Jet en Jan spijbelden
wel eens! Niet om te luieren
maar omdat ze door hun ouders
hard aan het werk werden
gezet!

Bron:
Schoolverzuim, Principe...of Noodzaak
Een historisch onderzoek naar
schoolverzuim in de gemeenten Oss en
Wanroij 1900-1950
Afstudeerscriptie van Noor Heutink,
Boxmeer, 1990.

Agenda:
**Woensdag 21 september 2011 vindt
een bijeenkomst voor docenten en
heemkundekringen plaats in
Cultureel Centrum De Weijer in
Boxmeer om 14.00 uur. Tijdens deze
bijeenkomst wordt meer uitleg
gegeven over de uitvoering van het
project 'Op stap met Jet en Jan,
jong in 1910' door Suzanne Corthals
van Erfgoed Brabant.**

*Haps, schooljeugd voor de kerk.
Fotopersbureau Het Zuiden*

Deelnemende scholen:
SBO SG Palet, Boxmeer
De Canadas, Boxmeer
De Weijerhof, Boxmeer
De Peppels, Boxmeer
Sint Anna, Vortum-Mullem
Het Telraam, Oeffelt
De Bongerd, Haps
Jan de Quay, Beers
De Harlekijn, Cuijk
De Vonder, Ven-Zelderheide
De Ratel, Gennep
Elckerlyc, Gennep
Maria Goretti, Gennep
SBO De Piramide, Gennep
De Heggerank, Heijen
De Brink, Ottersum
De Drie Vijvers, Milsbeek
De Grote Lier, Molenhoek
De Staaij, Middelaar
Adalbertschool, Mook
't Stekske, Langenboom

**Deelnemende partijen
heemkunde/historie:**
Boxmeer: Jan Sieben
Vortum-Mullem: Jan van Uden (St. De
Oude Schoenendoos)
Oeffelt: Frans Duffhues (Heem en
Historie Oeffelt)
Haps: Joost van den Besselaar (Haps'
Heem)
Beers: Leo Wagemans
Cuijk: Piet Broekmans
Ven-Zelderheide: Jeanne van Oosterhout
Gennep: Wiel van Dinter
Heijen: Gert Cuijpers
Ottersum: Huub Coopmans
Milsbeek: Martien Holthuysen (St.
Cultuurbehoud Milsbeek)
Langenboom: Toon Ermers
(Heemkundekring Felix Walter)
Molenhoek, Mook en Middelaar:
Peter Peters (Heemkundekring De
Grenssteen)